

Warszawa, 2 kwietnia 2024

Uchwała Rady Polskiej Izby Książki

z dnia 2 kwietnia 2024 roku

W sprawie podjęcia przez władze Rzeczypospolitej Polskiej prac legislacyjnych, mających na celu zahamowanie spadku liczby księgarń w Polsce, wspierania dostępu do książki i rozwoju czytelnictwa oraz uzdrowienia sytuacji polskiej branży wydawniczej i księgarskiej

Polski rynek księgarski, a co za tym idzie cała branża wydawnicza, znajdują się w opłakanym stanie. Jeden z najniższych w Europie poziomów czytelnictwa i dominacja dużych firm dystrybucyjnych doprowadziły do bezprecedensowego spadku liczby księgarń, szczególnie księgarń niezależnych. W ciągu ostatnich pięciu lat odnotowaliśmy zamknięcie kilkuset księgarń. W sposób oczywisty odbija się to na dostępności książek dla czytelników, kondycji wydawnictw i jakości wydawanych w Polsce treści, która stała się dużo mniej ambitna niż w innych krajach europejskich. To z kolei uderza w poziom edukacji i kultury, kreatywności społeczeństwa oraz kapitału społecznego. Uderza w podstawy rozwoju naszego państwa i osłabia naszą pozycję w rywalizacji międzynarodowej.

Spółeczeństwo jest świadome tej sytuacji. Świadczy o tym dyskusja na temat proponowanych zmian, jaka od kilku miesięcy toczy się w Internecie. Także władze państwowe, w tym przedstawiciele ministerstwa kultury, wypowiadają się na ten temat pozytywnie i widzą potrzebę podjęcia działań.

Rada Polskiej Izby Książki wzywa rząd Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności ministra kultury i dziedzictwa narodowego, do niezwłocznego podjęcia prac legislacyjnych w celu naprawy tej sytuacji. Liczne państwa europejskie doświadczyły w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat takich samych problemów i podjęły działania niezbędne, by im przeciwdziałać. Metody, jakimi można zahamować lawinowe upadki księgarń i uzdrowić rynek, są doskonale znane i sprawdzone. Są to:

- wprowadzenie przepisów zamrażających ceny nowości wydawniczych na okres od 6 do 12 miesięcy, co pozwoli księgarniom skutecznie konkurować na rynku i umożliwi wszystkim podmiotom zajmującym się sprzedażą książek równą rywalizację;
- wprowadzenie regulacji marż na tym rynku, dzięki czemu duże podmioty dystrybucyjne, dyktujące warunki handlu, nie będą mogły nadużywać swojej pozycji dominującej;
- przeprowadzanie bardziej wnikliwych analiz dotyczących działania przepisów konkurencji na rynku księgarskim i wydawniczym;
- wprowadzenie ulgi podatkowej związanej z zakupami książek do użytku prywatnego lub innej formy wspierania budżetów rodzinnych na zakup książek;
- obniżenie wysokości stawki podatku VAT na książki do zera procent;

- zwiększenie dotacji na zakupy biblioteczne i powiązanie ich z transakcjami realizowanymi poprzez lokalne księgarnie.

Państwo polskie powinno skorzystać z tych doświadczeń i wybrać takie działania, które uzna za najbardziej dostosowane do naszej obecnej sytuacji.

Polska Izba Książki deklaruje pełną współpracę oraz pomoc ekspercką w wyborze odpowiedniej metody regulacji oraz w pracach ustawodawczych. W ciągu ostatnich lat wystąpiliśmy z kilkoma projektami legislacyjnymi i gotowi jesteśmy podzielić się naszymi doświadczeniami w tej dziedzinie.